

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Omtag kring handlingsplan för screening i grundskolan

Förlag till beslut

- Informationen tas emot
- Förvaltningen uppdras att återkomma till nämndens sammanträde i juni med redovisning av uppdraget.

Sammanfattning

Mot bakgrund av brister i arbetet med tidiga stödinsatser och behovet av ökad likvärdighet mellan skolor har Region Gotland initierat ett uppdrag att revidera screeningplanen för grundskolan, inklusive anpassad grundskola. Uppdraget syftar till att skapa ett sammanhållet och datadrivet arbetssätt för tidig upptäckt, uppföljning och insatser, i linje med nationella krav och kvalitetssystem. Arbetsgruppen befinner sig i fas 2 av uppdraget och arbetar med framtagande av ett första utkast till reviderad screeningplan. Som en central del av uppdragets förutsättningar har grundskolechefen beslutat att införa LegiLexi som ordinarie bedömningsverktyg för läsutveckling i årskurserna F–6 från och med höstterminen 2026. Sammantaget bedöms uppdraget vara väl motiverat, fortlöpa enligt plan och utgöra en viktig del i det långsiktiga arbetet för att stärka måluppfyllelsen och öka gymnasiebehörigheten.

Ärendebeskrivning

Mot bakgrund av Region Gotlands analysrapport om elevers behörighet till gymnasiet samt nämndens uppdrag att stärka arbetet med tidiga stödinsatser, har ett behov identifierats av att vidareutveckla det systematiska arbetet med screening och tidig upptäckt av elevers behov i grundskolan.

Sedan 2019 ställer skollagen krav på att huvudmän och skolor ska säkerställa att elever i förskoleklass och lågstadiet som riskerar att inte nå kunskapskraven identifieras tidigt och ges adekvat stöd, genom den så kallade garantin för tidiga stödinsatser. Syftet med garantin är att elever ska få rätt stöd i rätt tid, för att förebygga kunskapsluckor och stärka måluppfyllelsen i grundskolan.

Analysrapport 2025 samt flera granskningar från Skolinspektionen visar att arbetet med garantin för tidiga stödinsatser i Region Gotland inte fungerar fullt ut. Det finns skillnader mellan skolor avseende kompetens, resurstillgång och hur rutiner för kartläggning, screening, särskild bedömning och uppföljning tillämpas. I flera fall har särskild bedömning i samråd med specialpedagog inte

genomförts trots indikationer på behov, och både elever och personal upplever att stödinsatser inte alltid sätts in tillräckligt snabbt. Lärare beskriver även brist på tid, digitala verktyg och organisatoriskt stöd, vilket sammantaget riskerar att elever inte får de extra anpassningar eller det särskilda stöd som krävs för att nå kunskapskraven.

För att möta dessa utmaningar har ett uppdrag initierats att utveckla Region Gotlands screeningplan för grundskolan, inklusive anpassad grundskola. Den utvecklade screeningplanen ska skapa ett likvärdigt, sammanhållet och datadrivet arbetssätt för tidig upptäckt och uppföljning av elevers behov på individ-, grupp- och organisationsnivå. Arbetet ska även bidra till ökad träffsäkerhet i undervisningen och ett systematiskt kvalitetsarbete i linje med det nationella kvalitetssystemet.

Uppdraget genomförs av en särskilt utsedd arbetsgrupp med bred representation från verksamheten. Arbetsgruppen har hittills genomfört tre av totalt sex planerade möten och befinner sig i nuläget i fas 2 enligt uppdragsdirektivet, vilken omfattar framtagande av ett första utkast till reviderad screeningplan. Arbetet i denna fas fokuserar på att ta fram en gemensam struktur för screening, uppföljning, analys och insatser, samt att utveckla ämnesspecifika delar för svenska och matematik.

Arbetet med implementering av LegiLexi och den reviderade screeningplanen bedrivs parallellt inom en separat arbetsgrupp, med delvis överlappande deltagare, i syfte att säkerställa samordning, kontinuitet och god övergång mellan framtagande och införande.

Som en del av uppdragets förutsättningar har grundskolechefen beslutat att införa LegiLexi som ordinarie bedömningsverktyg för läsutveckling i årskurserna F–6 från och med höstterminen 2026. Beslutet innebär att LegiLexi fullt ut ska integreras i Region Gotlands screening- och uppföljningsarbete och utgöra en central del i den reviderade screeningplanen. Parallellt beaktas Skolverkets nya obligatoriska bedömningsstöd samt införandet av Magma som en del av ordinarie matematikscreening från och med höstterminen 2027.

Uppdraget pågår under perioden 5 december 2025 till 5 juni 2026 och avslutas med att den reviderade screeningplanen lämnas till skolchef för beslut.

Bedömning

Bedömningen är att arbetet med att revidera Region Gotlands screeningplan är nödvändigt och väl motiverat utifrån identifierade brister i arbetet med tidiga stödinsatser samt behovet av ökad likvärdighet mellan skolor. Att arbetsgruppen befinner sig i fas 2 av uppdraget och har genomfört hälften av de planerade mötena indikerar att arbetet fortskrider enligt plan och att det finns goda förutsättningar för att färdigställa uppdraget inom uppdragsdirektivets angivna tidsram.

Beslutet att införa LegiLexi som gemensamt bedömningsverktyg för läsutveckling i årskurserna F–6 bedöms vara en central förutsättning för att stärka kvaliteten och likvärdigheten i arbetet med tidig upptäckt. Genom att tydligt integrera detta beslut i den reviderade screeningplanen skapas förutsättningar för en mer sammanhållen och datadriven process, där resultat från screeningar kan följas upp systematiskt och ligga till grund för tidiga och träffsäkra insatser.

Vidare bedöms den tvärprofessionella sammansättningen av arbetsgruppen, tillsammans med en planerad förankringsfas gentemot rektorer, nätverk och skolchef, bidra till att screeningplanen blir både praktiskt användbar och väl förankrad i organisationen. Den tydliga avgränsningen till att omfatta framtagande av styrdokument, men inte implementering, bedöms som ändamålsenlig och möjliggör ett fokuserat arbete med kvalitet, struktur och ansvarsfördelning.

Sammantaget bedöms uppdraget och dess genomförande vara i linje med mål om tidiga insatser, likvärdig utbildning och förbättrad måluppfyllelse, samt utgöra en viktig del i det långsiktiga arbetet för att fler elever ska nå kunskapskraven och gymnasiebehörighet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen Region Gotland 2026-03-10
Uppdragsdirektiv omtag screeningplan

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Hanna Thunholm
Avdelningschef Grundskola